

GYULAFEHÉRVÁRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalom, közművelődés, szépirodalom és közigazgatás köréből.

Előfizetési árak:

Helyben, házhoz hordva	Vidékre, postán küldve:
Egy évre 4 frt	Egy évre 4 frt 50 kr
Félévre 2 frt	Félévre 2 frt 25 kr
Negyedévre 1 frt	Negyedévre 1 frt 25 kr
Egy c. szám ára 10 kr	Egyes szám ára 12 kr

Megjelen minden szerdán.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők Gyulafehérvárra.

Előfizetések a lap kiadó hivatalába küldendők

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetési díjak:

Egy háromszor hasábozott garmonsor vagy annak tér mértéke 5 kr

Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr

Nyilttér soronként 15 kr

A hirdetési és nyilttéri díjak előre fizetendők

Hirdetések és nyilttéri közlemények elfogadtatnak lapunk részére kiadónivatalunkban (Püsp. lycz. könyvnyomda, várutca) továbbá **Goldberger A. V., Barna és társa által Budapestben, Friedrich Schalek, G. L. Daube & Comp., I. Knoll, Hansenstein és Vogler Bécsben, Prágában** valamint Nemétország és Sveicz fővárosaiban is. **Dorn & Comp.** által Hamburgban.

Királyi kitüntetés.

Alsófehérmegye alispánja **Csató János** ur legkegyelmezebb urunk királyunk által kir. tanácsosi czim adományozásával tüntettetett ki, e körülmény nekünk, mint gyulafehérváriaknak, azon alkalmat adja, miszerint e város pártfogóját mi is a legmelegebben üdvözljük.

1885. ápril 12.

Ha van a magyar nemzetnek ünnepe, oly napja, melyben a nemzeti lelkesülést, a nemzeti egyesülést ünnepli, e nap valóban azok közé sorozható.

Alig hangzottak el Kolozsvár lelkes polgárainak felhívó szavai egy cultur-egylet megalapítására a kezdeményezés eredménye lett az, hogy Erdély bércezes hazánk egyetértve sietett alapját vetni meg azon egyletnek, mely hivatva van a nemzeti érzet, a polgári és állampolgári egyetértés, a testvéri szeretet és hazafiúi érület szilárdítására. — Vajha e szavak már régebben hangzottak volna el, vajha a nemzet fia előbb siettek volna azon áldozatot meghozni, mit a jelenben szükségesnek találtak.

Gyulafehérvár és Nagy-Enyed város számos taggal lévén képviselve az egylet alakuló gyűlésén, nem tehetjük, hogy megne emlékezzünk azon magasztos, valóban honfiúi érületről, mely ezen egylet minden egyes tagját lelkesítette. Valóban elmondhatni, hogy e pár hó előtt megindított mozgalom élénk részvételre talált a Kolozsvárt elhangzott lelkes szavak csakhamar visszhangra találtak, s kis hazánk bércei egyszerre fogadták az ébredő tavasz első szellőivel a hazafiúi felbuzdulás lelkesülését s míg előbbieket virágot fakasztának, utóbbiak szeptemberi lángját gyújtá fel a szívek mélységében.

Kellette nagyobb öröm, az érület, lelkesi-

több kitörése mint az, a midőn Kossuth Lajos nagy hazánkfia lelkesítő táviratának felolvasása elhangzott, gondolná bárki, hogy országot nyert azt hitte mindenki, hogy a cél már befejezve van, hiszen oly ember lépett be alapító tagnak kit a viharok megérlelték arra, hogy megfontolhassa a cél életrevalóságát, az egylet fennállhatását.

„Erdély jobb keze hazánknak. Minden talpalatnyi térrel mit itt Magyarország elveszt, hazánk ezer éves magyar állami jellegének biztonsága csorbul, hazafiúi irányban ellensúlyozni a magyarellenes állambomlasztó bujtogatást, visszaszerezni elvesztett tért, fejleszteni a magyar közművelődést oly önvédelem, — melyet minden magyarnak támogatni kellene, levélben intézkedem, hogy alapító tagsági díj 100 frt a közművelődési egyletnek befizetessék, fogadják elnézéssel a hontalan magyar filléreit,“ távirta hazánk legnagyobb fia: Kossuth Lajos, és hogy valóban lelkesítő szózatként hangzottak el, kitűnik abból, miszerint már az egylet alakulásánál a főuri körből is számosan jelentkeztek tagokul.

Vagy a minden politicától ment józan érvelés egyedül a közművelődés, egyetértés és testvéri szeretetre buzdító szava Kolozsvár érdemes-képviselőjének Hegedüs Sándornak, nem különben dr. Felméri Lajos egyetemi tanár urnak és Gyarmati Miklós Kolosmegye alispánja higgadt gondolkodással átföntolt, a tárgyalások menetét könnyítő beszéde, mint olyan mely egy és ugyanazon célnak a politica teljes kizárásával elérését törekszik elősegíteni, mind bizonyítékai annak, hogy egyletünk a testvéri egyetértés létesülését elősegíteni törekszik.

Kik hallották dr. Haller Károly Kolozsvár polgármesterének megnyitó beszédét, kik e valóban higgadt és jól átgondolt s hazaszeretettől lelkesült szavakat figyelemmel kísérték, meggyő-

ződhetek arról, hogy az egylet működésének egyedül kitűzött célja az alapszabályokban van körülírva, azonkívül annak háta mögött misem fekszik, azon tul terjeszkedni az egyletnek nem célja. — Nem elég bizonyosság-e az, hogy ez egylet tagjaiként számosan olyanak is iratták be magukat, kik habár más nép, de a magyar nemzet tagjaiknak vallják magukat.

Ily egyletek alakulása mellett fog létesülni a legnagyobb magyar, Széchenyi, azon mondata, „Magyarország nem volt, hanem lesz.“

Korszakot alkot az 1885. ápril 12-e a magyar nemzet történetében s Erdély kis hazánk újból bebizonyította azt, miszerint a kezdeményezés, mint mindig, úgy most is övé.

És végül álljon itt, sürgönyileg Kossuth Lajoshoz megküldött válasz.

„Nagy hazánkfia !

Az erdélyi részek összesereglett magyarsága megilletődéssel fogadta a turini excelsiort. Isten sugallta azokat a sorokat. A megemlékezés felébreszti — ha még lennének — a kishitűeket s így az erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyletnek a legnagyobb alapítványt — Kossuth Lajos tette.

Az alakuló közgyűlésből.

Haller Károly elnök.“

Budapesti általános kiállítás.

Az orsz. kiállítás csoportjai és kitüntetései.

Az országos kiállítás minden ízében e hó 8-án vette kezdetét az általános installáció, t. i. a kiállított tárgyaknak csoportok szerint való beosztása és rendeltetésük helyére felállítása. Az ebbeli munkálatok oly gyorsan haladnak előre, hogy kétségünk sem lehet az iránt, miszerint a megnyitás határidejére legfőbb részeiben teljesen, elkészült műként fog a kiállítás előttünk állani.

Az országos kiállításra elfogadott bejelentések

TÁRCZA.

Tarts össze édes, drága nemzetem!

— A magyar kultur-egylet alakulása alkalmából. —

Kibontva már a honszerelmi zászló,
Már szól a kürt bércezes hazánk felett:
— Ébredj magyar nép! „Talpra!“ Itt a jelszó;
A tett órája már megérkezett...
Közlöny ruháját veddle már magadról,
Rút tespedés ne üljön testeden,
A pártviszályok átka, oh ne bántson:
— **Tarts össze édes, drága nemzetem!**

Fel hát csatára! **Szellem** fegyverével,
Csatára fel **műveltség** küzdelel;
Hadd lelkesítsen ösök honszerelme,
Ébresszen tette honfi szent érény...
Honfoglalásnak első ezredéve
Rendíthetetlen szent alap legyen,
Ezen haladva, bármely vész-vihar közt:
Tarts össze édes, drága nemzetem!

Próbáltatások sokszor megkísértik
Pártokra szedni a magyar hazát;
Nemzetiségnek tengeri-kigyója
Gyakran mutatja felszinen magát.
Vigyázz magyar a szisszenő kigyóra;

Figyelve járj az élet-tengeren!

A vész-gyűrűt ne hadd nyakadra nőni:

— **Tarts össze édes, drága nemzetem!**

Magyar hazában törvény, jog szabadság
Emelte az alkotmány véd-falát:
Egyenlőségnek lelke szállt a földre,
A kebleket új eszmény járta át;
Testvériségnek szent ígéje zendült,
Szabadság szárnyalt rónán, bérceken;
Ó véd tovább is ezt az égi eszményt:
Tarts össze édes, drága nemzetem!

Kibontva már a honszerelmi zászló;
A cél nemes: **szövetkezést** akar...
Egység: erőt nyújt; egyesülni fel hát,
Szövetkezésre fel minden magyar!
Vedd meg hazádnak szentelt lobogóját,
A hon szerelme hő imád legyen...
Shogy fennmaradhass élted oczeánján:
Tarts össze édes, drága nemzetem!

Kerekes Sámuel.

Mikor Gyuri bácsit elfogták.

Vig történet.

— Irta SZINI PÉTER. —

Van nekem egy kedélyes, örökké vig természetű nagybátyám, ki már ugyan hatvanötödik évében jár, de az időnek fölötté való elrepülése egyáltalában nincs hátrányos befolyással kedélyvilágára.

Soha nem történik annyi nevetséges dolog; suttomban e követett tréfa, mint éppen az ő házána, lévén az öreg ur nagy kedvelője a mások megtréfálásának.

Ismeri már e jó szokásáról vibékszerzte és sokan is vannak azok, kik már egyszer-mászor megízlelték nagybátyám — kissé vastag — tréfáját.

Mikor az a borzasztó hír terjedt el, hogy a „pányvási“ bérlőt az átkozott rablók egész családjával legyilkolták, és hogy a garázda rablófőnöknek: Pityke Bandinak fejére ezer forint jutalom van kitűzve, — én éppen e nagybátyámnál töltém a vacatióbeli nyugodalmas napokat, gyakorolván magamat asemíttevés könnyű munkájában.

— Hallod-e Tóni! — Mondá egy este nagybátyám. Meguntam már ezt az örökös egyhanguságot.

Jó volna egy kis tréfával üdíteni lomhuló vérünket!

— Nálam kész emberére talál bátyám, — felelém én, — csak aztán én ne legyek a tréfa tárgya.

— Hova gondolsz fiú? ... Téged még nem becsüllek annyira, hogy tréfát üzzek veled! — Majd egyszer te is megkapod a magadét! — Most azonban mást akarok. Pityke Bandit elfogatom még ma este!

— De hiszen Pityke Bandi sohasem járt itt! — mondám én erősen csudálkozó arcczal.

— Hát hiszen az lesz a nevetség! Ha itt lenne Pityke Bandi komolyan elfogatom!

— Kiváncsi vagyok rá, miként létesül a tréfa!

— Csak bízd te reám! — Nézd csak: itt a személyleírása a radlóvezérnek. Nem veszed-é észre, hogy Kótyagosi sokban hasonlít hozzá? ...

— A bizony igaz! — felelém én, sejteni kezdve a tréfát.

Ennyiben maradt egyelőre a dolog.

száma április hó 1-jén 8500-at tett, a mi a turini országos kiállítást kivéve, az utolsó évtizedben Európában tartott általános kiállítások között, legalább a kiállítók számát tekintve, első helyre állítja kiállításunkat. Az összes bejelentések közül Horvát-Szlavonországra esik 1445. Budapestre 1296. Csoportok szerint a bejelentések következőleg oszlanak meg: mezőgazdaság és mezőgazdasági-szakoktatás 108, (köztük 185 külföldi), kertészet és szőlőszet 83, állati termények 226, erdészet, erdészeti-szakoktatás és vadászat 249, bányászat és kohászat 237. vegyészeti ipar 147, élelmiszerek mint iparcikkek 246, bor és egyéb szeszes italok 990, agyag- és üvegyipar 129, vas- és fém-ipar 328, fa-ipar 228, bőr-ipar 210, papiros-ipar 78, fonó- és szövő-ipar 357, ruhászati-ipar 785, butor-ipar és dekoratív-lakberendezés 256, arany- és ezüstműves-cikkek, diszműipar és apróárak 142, sokszorosító műiparágak 178, zenészet 51, tudományos eszközök, műszerek 61, építési-ipar 203. járművek 146, gép-ipar 228, közlekedésügy 26, hajózás és tengerészet 13, honvédelmi felszerelések 21, egészségügy 218, házi ipar 1029, iparoktatás 106, nevelés és közoktatás 318; összesen 8.373. Ezenkívül a III. pótkiállítás, a kisipari munkagépek és szabadalmazott találmányok nemzetközi kiállítására érkezett 197 bejelentés.

E számban azonban nincsenek még befoglalva az időleges kiállítások kiállítói. A mennyiben a kiállításról — különböző akadályoknál fogva — több bejelentett és elfogadott kiállító el is maradna, mégis minden körülmények között igen tekintélyes marad a kiállítók száma.

Az időleges kiállítások megállapított sorozata a következő:

A) Kertészeti kiállítások.

Első tavaszi virág-, gyümölcs-, és zöldség-kiállítás (május hó 10—20-ig.)

Második tavaszi virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítás (június hó 10—20-ig.)

Nyári virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítás (augusztus hó 15—25-ig.)

Oszi virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítás (október hó 1—15-ig.)

B) Tejgazdasági termékek kiállítása.

Tejgazdasági termékek kiállítása (szeptember hó 10—20-ig.)

C) Élő állatok kiállítása.

a) Baromfi, tengeri nyul- és b) eb-kiállítás (május hó 5—10-ig.)

Hízott szarvasmarha- és juh-kiállítás (május hó 17—24-ig.)

Tenyészjuh-kiállítás (május hó 20—30-ig.)

Élő méhek kiállítása (augusztus hó 20—30-ig.)

Tenyészsertés-kiállítás (szeptember hó 1—8-ig.)

Hízott sertés-kiállítás (szeptember hó 1—18-ig.)

Tenyész-szarvasmarha kiállítás (szeptember hó 1—10-ig.)

Ló-kiállítás (október hó 5—10-ig.)

D) Iparossegédek és tanoncok munkakiállítása.

Munka-kiállítás (július 1-től augusztus hó 10-ig.)

A kiállított tárgyak megbírálása a kitüntetések, díjak és odaítélése képezi a jury feladatát. A jury egy általános és négy külön juryból áll, ez utóbbiak a képzőművészeti csoport, az állat-kiállítások, a tej-

gazdasági termékek és a kertészet kiállításaira alkotattak, míg az általános jury a kiállítás valamennyi többi csoportjára kiterjedő hatáskörrel ruháztatott fel, kivéve a műipari régiségeket (I. pótkiállítás) és a külföldi gépek és szabadalmazott tárgyak (III. pótkiállítás) csoportját, melyek teljesen versenyen kívül helyeztettek.

A jury által megítélhető kitüntetések megállapítása annak szem előtt tartásával történt, hogy a bíráló ne csak igazságos, de hasznos is legyen és valamint visszaélések, úgy kicsinyes vetélkedéseknek is lehetőleg eleje vették. E célból csupán egy általános kitüntetés, a nagy bronzérem állapított meg, mely „Érdem jelöl” felirattal van ellátva, az érdem mellett azonban oklevelek adatnak ki, melyekben a kitüntetett tárgy kiváló érdemei részletesen felsoroltnak, az időleges kiállításoknál ezenfelül még kiadatnak nagy oklevelek.

A nagy bronzérmén kívül csupán 100 darab nagy díszoklevél adatik ki, oly kiállítók részére, kiknek tárgyai nemcsak kiváló figyelmet érdemelnek, de nemzetgazdasági vagy hasonló országos érdekű jelentőséget mutatnak fel.

A buzgó munkálkodás és bár nem önálló, de figyelmet érdemlő tevékenység jutalmazására a kiállító által bejelentett közreműködők részére közreműködői érmek adatnak ki, melyek szintén az érdemet feltüntető oklevéllel láttatnak el.

Zsörtölődés.

A katonai hatóság, ugylászik, minden tekintetben a városi polgárokat bosszantani törekszik; a helyett, hogy egyetértésben élne velünk, naponta oly rendeleteket bocsát katonái között ki, melyet érvényre emelni nem áll hatalmában, a napokban az egész várterületre nézve egy minden kritikán alóli rendelet lőn kiadva, s mint látszik fogamatba véve, megbotránkozásal látjuk, hogy naponta a várból egy szuronyos katona kíséri le azokat kik vagy a sipót nevű kuthoz, vagy a várterület nem erősített helyére mennek, valóban mindenki megbotránkozik ezen s azon kérdés merül fel, ha valjon minő joggal hozhatnak az ily nemű rendeletek, és minő joggal léptetnek életbe, — mi úgy hisszük, hogy ostrom állapotban nem vagyunk, ez még nincs kihirdetve, — ha netalán ily rendelet folyamatba vehető lenne, az csakis az illetékes hatóság tudtával s különösen a belügyminister rendelete alapján lenne érvényre emelhető.

Valóban megfoghatatlan azon eljárás, melyet pár év óta követ a várbeli katonai parancsnokság, alig egy éve annak, hogy a várbeli sétatérén lévő kioszk tere előtt elhelyezett táblát, melyen írva volt, hogy kutyáknak és civileknek, kik nem kaszinói tagok, bemenni nem szabad, levette, most már határozottan rendelkezik, hogy senkinek a vár területén járni nem szabad; — mint határozott kutforrásból értesültünk, városi hatóságunk megtette intézkedését ezen rendelet visszavonására.

Azon jogi elveket, melyek ezen rendelet fennállhatását megdöntik, azon esetre, ha a katonai hatóság vissza nem vonja, később lapunkban fogjuk megvitatni.

— **Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet** helyi fiókegylete alakulóléteben van. — Az aláírási-ívet már eddig is 30—40 helyi polgár írta alá, mely tek. Novák Ferencz polgármester urnál van, hol mindazok jelentkezhetnek, kiknek óhajuk az egyletbe felvétetni. Tagsági díj 6 évre egyszerre lefizetve 10 frt, vagy évenként 2 frt, félévenkénti 1 frt lefizetéssel. Alapító tagsági díj 100 forint.

— **Sorozás.** Városunkban a sorozás holnap tartatik meg.

— **Hymen.** Maros-váradjai Glück Adolf f. hó 19-én vezeti a budapesti Dohány-utcai imaházban oltár elé Baumgarten Gizella k. a. t. Az ég áldása legyen e frigyen.

— **Színház.** A Jáni igazgatása alatti szintársulat városunkban valóban nem felel meg azon várakozásnak, melyet Déva ajánlata után tőle várhattunk. Első ízben hibául kell felrónunk azt, hogy a bérletek gyűjtésénél a közönségnek oly ígéretek tettek, melyet megtartani nem akarnak vagy nem tudnak, ne csodálkozzanak tehát azon, ha jövedelmük, miután a közönség várakozásának eleget nem tettek, csekély. — Tagadhatlan, hogy ha azon ígéretek teljesítettek volna, úgy Tolnainé, Vihary igen jó és kellemes játéka több közönséget vonhatnának be, s eltekintve Nógrádi valóban hideg, minden melegség nélküli szoborkénti játékát, mely képes az emberből az utolsó csep érztet száműzni, mégis meglehetősen száműzőség venne részt az előadásokban. Nógrádi szerepkörét nem képes betölteni, maga az alak, a magatartás, feszélyesség, talán nem egész bátor fellépés mind olyan, mi egy szerelmes színész tulajdona nem lehet, mi úgy hisszük hogy a társulatnak más tagja jobban betöltené helyét. Ma utolsó-előtti előadásként a szép Galatheát adják, talán sikerültebben, mint az eddigieket. Holnap csütörtökön bucsu előadásul adatik Almásy T. legujabb népszinműve „Czigány Panna.”

— **Megszökött katonatiszt.** Lovag D. a 89. gyalogezred zászlóalj-adjutansa f. hó 1-én Bécsből eltűnt. Midőn az említett napon a gyakorlaton nem jelent meg, azt hitték, hogy — mint már többször — gyöngéledik; midőn azonban másnap is hiába várták, keresni kezdték s ekkor kitudt, hogy D. megszökött. Szökésének oka pénzzavarok. Mindenki jó módunak hitte s nagy bizalommal voltak iránta, s ő e bizalommal visszaélt. Még a legénység pénzéből is nagyobb összegeket költött el. — Eleinte azt hitték, hogy öngyilkossá lett, de néhány nap előtt levelet küldött egy bécsi ismerősének, melyben azt írja, hogy ne keressék, soha sem fogják megtalálni, — soha sem fog Ausztriába többi visszatérni.

— **32 kutya halála.** Rájárt a rud a nyéki kutyákra — írja kápolnás-nyéki levelezőnk. — A napokban egy veszett kutya szaladt végig Nyék község több utcáján és számos kutyát megmárt; a veszett kutya, mielőtt lebunkózhatták, Pettend pusztára is elért és ott is sok egészséges kutyára végzetessé vált. — Karsay János, a község erélyes bírása másfél napi nyomozás után 32 drb megmárt kutyát agyonlövetett és a szükséges egyéb lépéseket megtette. — Legnagyobb szerencse eseténél, hogy emberek vagy hasznos házi állatok nem szenvedtek sérülést. Az eset az illetékes hatóságnál bejelentett.

Este szép társaság gyűlt egybe nagybátyám házában, már t. i. a milyen szépek lehet mondani egy boroztatást közt kártyázó kompániát. — A tiszteletes ur káplánjával együtt megjelent és Kótyagosi is belépett szörnyen, vitakozva a jegyző és patikárussal valamelyes ügyről.

Kótyagosinak főtulajdonsága külsőképen abban nyilvánult, hogy nagyon szerette a bort kóstolgatni, s mihielyt egy kancsóval megivott, azontul aztán nem ismert többé önmagára s azt se tudta, hogy ki is legyen voltaképen.

Folyt a mulatság. Játsoztunk s ittunk nagyban. Kótyagosi nemsokára keményen be volí rugva. Hetet-havat össze darált. Vitakozott a jegyzővel és esküdzött erősen. Végre a bor kábító hatásától lefegyverezve, erős hortyogással dőlt végig a divánon.

Nem kellett több urambátyámnak. Épen csak ezt várta. Mihielyt Kótyagosi elaludott, rögtön bekialtá inasát.

— János! — parancsolá neki, szörnyen komoly képet vágva, — Elmegy a csendőrrakhoz s megmondod ott az őrvezetőnek, hogy azonnal jöjjön ide két legényével, mert nagy baj esett

— Mit akarsz te Guszt? Kit akarsz elfogatni? — kérdék többen.

— Hát bizony én Pityke Bandit akarom a törvény kezébe juttatni! — felelé nagybátyám teljes komolysággal.

— De hát melyikünk itt Pityke Bandi? — kérdé a tiszteletes ur nagy lamentációval.

— Az ott nil — szolt bátyám Kótyagosira mutatva — Nem látjátok mennyire hasonlít hozzá? — Meglássátok csak, hogy felültetem a buzgó csendőrséget!

Nevettek mindannyian s várva-várták a dolog kifejlését.

Végre előkerült János három szál csendőrral, kik felvont szuronyával rukkoltak be a mulatószobába.

Nagybátyám fontos képpel állt eléjük.

— Tudják-e a csendőrrak, mily szerencsés fogást tettem? — mondá nekik. — Pityke Bandi a híres rablóvezér, ma este bevetődött hozzám és én álomporral vezyitett borral leittattam. Ott fekszik a divánon tehetetlenül. Onökké lesz az ezer forint jutalom.

A többiek is erősítőleg támogatták nagybátyám beszédét.

A három csendőrrak komor ábráta egyszerre felvidult. Hivatalos lépésekkel közeledtek a divánhoz s az édesen szendergő Kótyagosinak hátraköték kezét.

Azután addig rázták mig fel nem ébredett.

— Mi... mi... mi az? Mit akarnak? — kiáltá az ébredező.

— Jó helyen vagy már! — Nevetett egyik csendőrr. Végre kezünkben vagy, jó madár!... Előre csak! Majd tudod: mit akarunk!

— De hiszen én... én nem tettem semmi rosszat! Én Kótyagosi György vagyok, e helység organistája!

— Ne higyenek neki! — Mondá nagybátyám csaknem hanyatesve az elfojtott kacagástól. — Hazudik most is, mint mindig. Orgonista ő, de a rablók között.

A csendőrrak vérszemet szemet kaptak. Szegény Gyuri bácsi csak hiába szabadkozott.

— Hiába is tagadod! — mondá az őrparancsnok. — Megismertünk: te vagy Pityke Bandi. Azt hiszed: elsimálod a dolgot! — Előre csak! Majd a törvény gondoskodik rólad.

A többiek a mellékszobába mentek s onnan hallgatták e meglelt dolgokat.

Nagybátyám majd holtra lett nevetésben, mikor azt a siralmas arcot meglátta, melyet Gyuri bácsi mutatott, midőn a csendőrrak szurony közé fogták s minden érvelkedése daczára elkisérték.

Harmad nap mulva került elő a törvényszéktől, hol egy iszákos barátja reáismert s ennek közbenjárása következtében igazolhatta alibijét.

Vastag volt a tréfa, de használt Kótyagosinak. Azóta sohasem mer rendén tul inni. Nagybátyámál meg el nem aludna egy félvilágért.

Az igaz, hogy nem is feleli folyvást szemére hányni nagybátyámnak veszedelmes csinjet.

— Vtgye az ördög a dolgod! — Mondja gyakran.

És nagybátyám olyan jóízűen tudja nevetni, ha elbeszéli, hogy a törvény előtt mily szörnyű vallatásnak lőn ártatlan személye kitéve.

— **Amerikai reporteressiny.** Egy bostoni reporterről írják az ottani lapok a következő anekdotát: Mr. Knickerboxnak — így hívják a történet hősét — sürü elfoglaltságán kívül maradt még ideje arra is, hogy az asszonyi lelkek rejtelmait tanulmányozza. Don Juani hírére nem kevésbé volt büszke s ezenfelül szerette a gavallért adni, mi néha csak hitelének teljes kimerítésével sikerült. Midőn tehát Mr. Knickerbox egy reggel komoran lépett az irodába, mindenki azt hitte, hogy nagy pénzzavarok vagy valami meghiusult légyott vették el kedvét. — Nehány nap múlva azonban megtudták, hogy a reportert csakugyan tragikus sors érte. Résztvevő barátok csalták ki gyöngéd kérdésekkel a rettentő titkot. Mr. Knickerbox ugyancsak szakadozottan, egyes odavetett mondatok és szavakkal felelt, de egy kis antiziálával e töredékekből a következő összefüggő történetet lehetett constátálni: Egy fiatal hölgy, kivel a reporter csak nyolcz nap előtt ismerkedett meg, s kit vacsorára hívott meg magához, nála egyszerre elájult. Segélyért kiáltott, s míg agarconlakása megelt a szomszédokkal, ő maga az orvosért sietett. Midőn végre az orvossal visszatért, egy öreg hölgy fogadta az ajtóban és diadalmas mosolylyal szölt: „Minden bajon túl vagyunk... fiu lett!... Gratulálók!” E titokteljes szavak élő kommentára ott ordított Knickerbox ur fűrdőköpenyébe burkoltan az íróasztalon. — E nem remélt családi boldogság volt tehát a reporter szokatlan szomorúságának az oka; s az bizonyos, hogy a világ egyetlen legény embere sem volna hajlandó hasonló helyzetben tréfára. A szerkesztőség nem is tett semmi ellenvetést, midőn Knickerbox ur, kit pechje miatt a jó és rossz érzék minden oldalról kezdtek szurkálni, „tekintettel rendkívül családi körülményeire” nagyobb előlegért folyamodott. Csak mikor az előleg zsebében volt, derült föl komor ábrázata s viczcekre azzal felelt — hogy tulajdonképen még is ő csinálta a legjobb viccet a fönntebbi történet kigondolásával.

— **Anya, ki gyermekeit akasztja föl.** Prága melletti Ziskovban egy vadállatias bűn képezi a közmegebotránkozás tárgyát. Egy közműves neje, a 36 éves Kautzky Mária hütlenséggel vádolva férjét, örökös viszályban élt vele. Többször fenyegetődzött azzal, hogy gyermekeit, egy 12 éves leányt s egy 5 éves fiút meg fogja gyilkolni. A férj azonban ismerve az asszony ingerlékeny természetét, nem sokat adott fenyegetéseire. Csütörtökön d. u. 5 óra tájban, míg Kautzky munkában volt, egy szolga azon szobából melyben Kautzkyék laknak, lármát és sirást hallott. Minthogy az ajtó be volt zárva s kopogtatására ki nem nyitották, az ablakot betörtte, s azon keresztül bemászott a szobába. Borzasztó látvány döbbsent meg. Az öt éves fiucska az ajtó kilincsére akasztva, kezével, lábával vergődött. A leányt pedig, ki már nem bírt sirni, a szörny-asszony épen melléje akasztani készült. A szolga odarohant az ajtóhoz, s előbb a fiút szabadította meg, azután pedig a kegyetlen asszony kezéből a lányt. Ekkor lármát csapott s az elősiető szomszédok rendőrt hívtak, ki K. Mariát elfogta. Ez emberi érzésből kivetkőzött anya a rendőrségnél egykedvűen vallotta be, hogy gyermekeit csakugyan meg akarta gyilkolni.

— **Egy csodálatos orvosi műtét története.** Az amerikai nagykövet, Masson ur Bécsben, kormánának nemrégiben egy csodálatra méltó sebész műtét érdekese tudósítását küldte meg, mely ezelőtt nemrég Billroth professor ur által lón végrehajtva Bécsben, ez egy csodálatraméltó módon történt gyomorkivágásból állott, melynél a gyomornak csaknem egy harmadrészét kelle eltávolítani, s a mi még csodálatra méltóbb, a beteg ismét felgyógyult, oly eset, mely eddig még soha elő nem fordult. A betegség, mely miatt ezen műtétet alkalmazni kelle, gyomorrák volt, mely az alábbi kórtünetektől kísértetik: Az étvágy felettébb rossz, a gyomorban valami sajátságos, leirhatlan, felettébb gyötrő érzés uralkodik, melyet leginkább valami meg nem határozható zsidbadásnak lehetne nevezni; a fogakra különösen reggelenként bizonyos tapadós nyák rakódik le, mely igen kellemetlen utóíz hagy maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen sajátságos zsidbadt érzést eltávolítani, sőt ellenkezőleg azt inkább még fokozzák, a szemek beesnek, s megsárgulnak, kezek és lábak hideg s tapadósakká válnak, mintegy hideg veritékkel fedve. A beteg folytonos bágyadságot érez s az álmom nem ad neki új erőt; nemsokára rá a beteg ideges, ingerült s roszkedvűvé válik; balsejtelmek gyötrik; ha fekvő helyzetéből hirtelen felemelkedik, elszedül, felugást kap s meg kell fogoznia valamibe, hogy össze ne rogyjék, belei eldugulnak, bőre legtöbbször száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s avadékosává válik s nem cirkulál rendszeren. Későbbben a beteg az ételt evés után csakhamar ismét kihányja, melynek olykor savanyus, poshadt, néha pedig édeses íze van; gyakran szenved szívdobogásban s azon hiszemben van, hogy szívbajban szenved; végre azonban már semmiféle táplálék nem marad meg benne, miután a bélcsatorna nyílása vagy már tökéletesen, vagy legalább nagy

részt egészen el van dugulva. De bármily elriasztó legyen is ezen betegség, mindamellett a fenti kórtünetekben szenvedők mégse csüggedjenek el, mert ezer közül kilenczszáz kilenczvenkilencz esetben nem szenvednek gyomorrákba, hanem pusztán csak emésztelenségben, oly betegségben, mely igen könnyen gyógyítható, ha helyesen gyógykezeltetik. A legbiztosabb s legjobb szer ezen betegség ellen a „Shäker-kivonat” növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszerárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg s azt gyökeresen kiirtja a testből. Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a Seigel-féle hashajtó labdacsoakra is van szükségök, a „Shäker-kivonattal” kapcsolatban. A Seigel-féle hashajtó labdacso meggyógyítja a dugulást, elűzi a lázt és a meghűlést, megszabadít a főfájástól s elfojtja az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszersmind a leg-tökéletesebb labdacso s ki egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat. Ara egy palack „Shäker-féle kivonatnak” 1 frt 25 kr. 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacso” 50 kr. Magyarországi főraktár: Budapest Török József gyógyszerárak király-utca 12. Gyűhervár: **Frölich Gyula** gyógyszerár.

— **Szegény s gazdagnak egyaránt.** Felső-Döbling Bécs mellett. Bocsánatot kérek, mélyen tisztelt ur, hogy már előbb nem írtam a Brandt R. gyógyszerész-féle Svájci pilulák kitűnő hatásáról, de én már 66 éves vagyok és így az nem megy oly könnyen. Kosárcsináló minőségemenél fogva folytonos ülésre vagyok kényszerítve, minek folytán évek óta kellemetlen betegségben szenvedek (El-dugulás, étvágy nélkülségben, hámorhoidálnéhézségekben stb.) És ekkor, egy skatulya svájci pilulát használtam, minek után sokkal, de sokkal jobban érzem magam és így sietek a nyilvánosság terén is önnek köszönetemet kifejezni. Tisztelettel Engertwieser. Miután Austria-Magyarországban a Brandt R. svájci pilulákból többféle utánzás existál, kérem arra jól vigyázni, hogy a skatulyán levő etiquettnak van-e vörös alsóban fehér kereszt Brandt R. névalírásával.

IRODALOM

— Megjelent a „Gondűző” 30. száma a következő érdekes tartalommal: „Az új főispán,” regény, Tolnai Lajostól; „Kételyek,” költemény Prém Józseftől; „A sakktábla bölcsesége,” Ötvös Adolftól; „A végzet,” regény, Margitay Dezsőtől; „Mikor Gyuri bácsit elfogták,” vig történet Szini Pétertől; „Székely támad, székely bánja,” történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „A gránát köves asszony,” Marlitt E. legújabb regénye, fordította Mártonffy Frigyes. Kastély és templom, költemény Varsányi Gyulától; A végzetes levél, humoreszk. Ezeket követi a boríték érdekes tartalma, u. m. A magyar gazdaszony, vegyesek, talányok, talányfejtők és szerkesztői posta. A minden vasárnap megjelenő „Gondűző” előfizetési ára: negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadó tulajdonoshoz küldendők: Budapesten, VII. ker., Dobutca 14. Figyelmeztetjük olvasóinkat e kitűnő lapra, mely körül hazánk legkiválóbb írói csoportosultak és mely oly ügyesen van szerkeszt, hogy hazai irodalmunkban páratlanul áll. A semmi költséget nem kimélő és áldozatkész kiadó mindenkinek szolgáló mutatóvány-számmal ingyen s bérmentve, ki e végre hozzá fordul.

— Az „Olvasókö” szépirodalmi regény, folyóirat 26-ik füzeté megjelent, mely a „Gyémánt király” című francia regény folytatását képezi. — A képes és diszes kiállítás kiadvány havonként 2-szer jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Mutatóvány-szám mindenkinek ingyen és bérmentve küldetik, ki eziránt a kiadóhivatalba fordul, mely Budapesten Stáció-utca 31 szám alatt van.

CSARNOK.

Egy milliomos életéből.

(Hogyan gazdagodott meg Mackay?)

John Mackay a „Bónanza híraly” hogy állapította meg szerencsáját? körülbelül ez a címe egy kis elbeszélésnek, a melyet a „Tit-Bits” angol lapban olvasunk. Az érdekes történetkét a következőkben adjuk.

— Nos ez már felülmúlja az ezeregyj meséit — kiáltott föl egy öreges ur, s elejtette kezéből a lapot. Valóban komikus, hogy ez az ember, aki 20 évvel ezelőtt mint napszámos pár shilingért murvát lapátolt, s örült, ha munkát kapott, most apósa egy hercegnék, a ki valóságos herceg. Igazán komikus. Nem, ez nem jó szó ennek a megjelölésére, ez igazán bámulatos.

Nem is hiszem, hogy a hercegi férjből annyira haszna legyen, mint a Siera Nevada részvényesétől. De hát Mackay szokása szerint fenhordja fejét és 25.000.000 font sterling készpénze van aranyban, ezzel könnyen lehet leányából hercegnőt csinálni. Az öreg majd megmutatja a párisiaknak, hogy igazítottuk el dolgainkat odahaza Nevadában.

— Ugyilátszik, ön személyesen ismeri Mr. Mackayt és családját? kérdeztem tőle.

— Már hogy ismerem-e? meg hiszem azt. Egy kunyhóban tanyáztam vele a Sierrában, s gyakran reggeli nélkül mentünk dolgainkra, mert üres volt az élestarunk s nem igen volt rá kilátás, hogy egy-hamar megteljen. De hát ez mitsem tett; különös idő volt az, ha valamelyikünk aranyat talált, az egész város zugott belé. Persze mindnyájan nem gazdagodhattunk meg!

Az a bányamunka bizony nem valami kellemes foglalkozás... Így történt, hogy én White Pinebe mentem, Mackay pedig Virginia Citybe. Részvényekkel spekulált s az első nagyobb összeg, a mit nyert 5000 font volt. És mit gondol, mit csinált ezzel a pénzzel? Utalványt vásárolt rajta s Irlandba küldte szegény beteg anyjának. Ebből is látszik, milyen anyagból volt gyurva ez a fickó.

A legtöbbször elfelejtkeznek öreg szüleikről, ha jó dolguk van, de Mackay nem feledkezett meg. Kezdte előlről a dolgot. Minden sikerült neki. A részvények, amelyeket ő vett meg, magasra szöktek föl, mikor a legnagyobb volt az árfolyamuk, akkor adott tul rajtuk. Ekkor vásárolt egy bányát, s minden üzlet fényesen sikerült neki.

A két Jims Flood, Fair és O'Brien részt vettek spekulációiban. De ha Mackay nincs köztük, akkor aligha boldogulnak. Flood San-Franciskóban élt, Mackay, Fain, O'Brien Virginia Cityben, O'Brien nem sokra vitte, mert mindent elmondott, amit tudott, sőt ennél sokkal többet. Mackay soha sem hagyta magát. Az egyedüli ember akitől tartott, Rolston volt a California-banktól, aki talán még furfangosabb ember volt mint Mackay, de nem volt elég pénze tervei keresztülvitelére. Ezt a baját geníálisan kizsákmányolta Mackay.

A californiai bank utalványokat adott ki, a melyet a bank rögtön aranyban kész volt bármikor beváltani. Mackay titkon összevásárolt 200.000 dollár értékű ilyen utalványt és elment a Virginia fiók-bankhoz, s pénzt követelt érte. Azok nem tudtak fizetni, s a bankot bekellett zárni. Másnap Mackay megnyitotta a Nevada bankot, a mely maig egyik első bankja a világnak. Rolston a balsiker miatt öngyilkos lett.

Makay nagyon egyszerűen öltözködik. Többször szürke kalapot s barna kabátot visel, ha látogatást tesz, egy fehér lovas kocsiban kocsizik elő. Mikor családjával Párisban tartózkodott, a D. utcában tartott szállást, egy inasból és két nőcseléből állt az ő szes cselédszemélyzete.

Itt bárki meglátogathatta. Vendégeit cigarettékkel volt szokása megkínálni, de azok bizony nagyon rosszak voltak. Pedig ő jól megfizetett értük, de megcsalták, mert ő maga nem ért az efféléhez, sohasem dohányzik.

P. H.

NYILTÉR. *)



GYÖRGYPÁL JULIANNA

okl. születésnő

Gyula-Fehérvárt, Korona-utca 238. sz.

Ajánkozik a helyi kö-zönség szíves figyel-mébe.

*) Az e rovatban közölt cikkekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Felelős szerkesztő:
IZZEKUTZ JANOS.

Hirdetmény.

1929 - 885. közig. sz.

A városi piacon s az utcáknak a járdákon kívüli részén, valamint az utcákat átvágó rigoll részek kiséptetése és a szemét elhordása 1885. május hó 1-től kezdve 3 évre a legjutányosabb ígérőnek haszonbérbe fog adni, mely árlejtés batárnapjúl f. 1885 április hó 20-ának d. előtti 9 óra tüzetik ki a városi tanácssterembe.

Kikiáltási ár évi 300 frt bántapénzül 30 frt teendő le.

Bővebb felvilágosítást a tanácssteremben levő árlejtési feltételek nyujtanak Gy.-Fehérvár sz. k. város tanácsától 1885 április hó 7. A városi polgármester helyett:

ROSKA JÓZSEF, tanácsos.

Sz. 1040—85 tkvi.

Árverési hirdetmény

A n.-enyedi kir jbiróságnak mint tkvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy Karabán Juon végrehajtható 306 frt 55 kr tőke, ennek 94 frt 54 kr költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő buzás-bocsárdi Moldován Jakab hagyatékának a buzásbocsárdi 178. sz. tjben A+1, 2, 5, 8rszám a felvett fekvőkbőli fél jutalék része 344 frt 50 kr. megállapított kikiáltási árban Buzás-Bocsárd község előljárósága helyiségében 1885. évi Aprilis hó 29-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. tez. 42. §-ban jelzettárfolyammal számítottóvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig a vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó, mint letéti hivatalhoz befizetni.

Különben az árvezezés megállapított feltételei alatt irt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Buzás-Bocsárd község előljáróságánál megtekinthetők.

Kir. járásbiróság mint tkvi hatóságtól

Nagy-Enyeden, 1885 február hó 21-én

Kir. aljárásbiró,

A torontálmezei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. gyógyss. kiállításon EZÜST ÉRMET nyert.
A triessai 1882. évi kiállításon BRONZ-ÉRMET nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon ELISMERÉSI OKLEVELET nyert.

A MOHAI ÁGNESS FORRÁS

hasánk egyik legzsénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kittűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapesten.

Ugyisintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1.500.000

palaczk.

Gyul-Eehérvártt kapható: Jakabfy Albert, Frölich Gyula, Mihelyes Zsigmond gyógyszerész uraknál.

Nyomatott a püsp. lyc. nyomdában Lövy Bernátnál Gyul-Eehérvártt.

IGÉRVÉNYEK

Hitelsorsjegyekre á 4 frt 50 kr és bélyeg Főnyeremény 150.000 frt. Huzás május 1-én.	5.—
Magyardíjsorsjegyekre egész 3 frt s bélyeg fél 1 frt 75 kr s bélyeg 2,25 Főnyeremény 100.000 frt. Huzás április 15-én	3.50
Földhitelsorsjegyre á 1 frt és bélyeg Főnyeremény 50.000 frt. Huzás április hó 15-én.	1.50
Sorsjegyek XXIII államsorsjátékhoz drbjá Főnyeremény 60.000 frt oszttr papirjáradékban. Huzás 1885 jun. 9-én. Összesen . . .	2.— 12—
Mind a négy darab együttvéve 11 frt bélyeggei együtt.	

A MERCUR kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete Policzér S. Budapesten Dorottya-utca 12.

A „Mercur“ lapnak előfizetési ára egy évre 2 frt